

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

สาขาเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ

ที่ ศค ๒ /๒๕๕๐

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากร
เกี่ยวกับหนังสือถามและตอบข้อหารือ

ผู้อุทธรณ์ : นายประสงค์ [REDACTED]
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : กรมสรรพากร

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า นายประสงค์ [REDACTED] ผู้อุทธรณ์ ซึ่งประกอบอาชีพ [REDACTED] มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ ถึงกรมสรรพากร ขอสำเนาหนังสือถามและตอบข้อหารือระหว่าง น.ส.ปราณี [REDACTED] กับกรมสรรพากร กรณีการซื้อขายหุ้นบริษัทชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ของครอบครัวชินวัตร - ดามาพงศ์ ในระหว่างปี ๒๕๔๓ - ๒๕๔๖ เพื่อประกอบการนำเสนอข่าวสารการขายหุ้นชินคอร์ป ฯ ของครอบครัวชินวัตร อันเกี่ยวพันกับอดีตนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นบุคคลสาธารณะ

กรมสรรพากรมีหนังสือที่ กค ๐๗๐๖/๓๕๑๒ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๐ ถึงผู้อุทธรณ์ แจ้งว่า จากการตรวจสอบเอกสารในเบื้องต้นไม่พบหนังสือถามและตอบข้อหารือระหว่าง น.ส.ปราณี [REDACTED] กับกรมสรรพากรเกี่ยวกับการซื้อขายหุ้นบริษัทชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ของครอบครัวชินวัตร - ดามาพงศ์ ในปี ๒๕๔๓ - ๒๕๔๖ แต่อย่างใด จึงไม่อาจพิจารณาเปิดเผยข้อมูลตามที่ขอได้ พร้อมกับแจ้งว่า เนื่องจากหนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากรมีเป็นจำนวนมาก หากผู้อุทธรณ์ประสงค์จะให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือตอบข้อหารือใด ๆ ขอให้ระบุเลขที่หนังสือที่ต้องการในคำขอให้ชัดเจน เพื่อใช้ประกอบการพิจารณา

/ ผู้อุทธรณ์

คำวินิจฉัย ที่ ศค ๒ /๒๕๕๐

ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๐ ถึงประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการโต้แย้งคำชี้แจงของกรมสรรพากร ตามหนังสือลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๐ โดยเห็นว่า คำขอข้อมูลข่าวสารชัดเจนแล้ว และข้อมูลข่าวสารตามคำขอน่าจะมีอยู่จริง อีกทั้งจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงของผู้อุทธรณ์พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ น.ส.ปราณี ฯ ทำหนังสือหารือกรมสรรพากร ๓ ครั้ง เกี่ยวกับการซื้อขายหุ้น โดยผู้อุทธรณ์ได้ระบุวันเดือนปีของหนังสือหารือและเลขที่รับหนังสือของกรมสรรพากร มาในคำชี้แจง พร้อมเหตุผลอื่นประกอบข้อโต้แย้ง นอกจากนี้ผู้อุทธรณ์ได้ขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการดำเนินการให้กรมสรรพากรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว หากกรมสรรพากรปฏิเสธก็ขอให้หนังสือโต้แย้งฉบับนี้เป็นการอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อคณะกรรมการ ฯ นี้ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการพิจารณาหนังสือของผู้อุทธรณ์แล้วเห็นว่า การปฏิเสธไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากร ตามหนังสือที่ กค ๐๗๐๖/๓๕๑๒ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๐ เป็นการปฏิเสธโดยมีเหตุผลว่าไม่พบหรือไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มิคำขอ ซึ่งหากผู้ยื่นคำขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริง ผู้ร้องขอมีสสิทธิต้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อขอให้ตรวจสอบได้ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการโดยคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการกรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ จึงมีหนังสือ ที่ นร ๐๑๐๔/๑๒๓๑ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๐ ถึงกรมสรรพากรขอให้พิจารณาดำเนินการตรวจสอบเอกสารที่ผู้ร้องขอระบุว่าเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใด หากเป็นข้อมูลข่าวสารที่สามารถเปิดเผยได้ตามมาตรา ๙ และมาตรา ๑๑ แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ ฯ ขอให้ดำเนินการเปิดเผยให้ผู้ร้องขอโดยเร็ว แต่หากเป็นข้อมูลข่าวสารที่ไม่สามารถเปิดเผยได้ ก็ให้แจ้งคำสั่งไม่เปิดเผยพร้อมด้วยเหตุผลตามกฎหมายให้ผู้ร้องขอทราบต่อไป

คำวินิจฉัย ที่ ศค ๗ /๒๕๕๐

กรมสรรพากรมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๗๐๖/๕๑๕๓ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ถึงผู้อุทธรณ์ แจ้งว่าได้พิจารณาความเห็นของคณะกรรมการเฉพาะกิจ ฯ และ เหตุผลในหนังสือร้องเรียนของผู้อุทธรณ์แล้วเห็นว่า ผู้อุทธรณ์ประสงค์จะให้กรมสรรพากร เปิดเผยหนังสือถามและตอบข้อหารือระหว่าง น.ส.ปราณี [REDACTED] และกรม สรรพากรเกี่ยวกับการซื้อขายหุ้นระหว่างปี ๒๕๔๓ - ๒๕๔๖ ที่กรมสรรพากรได้ส่งให้ คณะอนุกรรมการตรวจสอบ จำนวน ๘ ฉบับ ดังนี้

๑. หนังสือหารือของ น.ส.ปราณี [REDACTED] เรื่อง ทารือภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาจากการขายหุ้น แบ่งหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๔

๒. หนังสือกรมสรรพากร ที่ กค ๐๘๑๑/๔๔๖๕ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีการขายหุ้นและการแบ่งหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งตอบข้อหารือตามข้อ ๑

๓. หนังสือหารือของ น.ส.ปราณี ฯ เรื่อง การใช้ตัวแทนทำการแทน ซื้อ และขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์และภาระภาษี ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๔

๔. หนังสือกรมสรรพากร ที่ กค ๐๘๑๑/๔๕๗๖ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีการตั้งตัวแทนซื้อและขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งตอบข้อหารือตามข้อ ๓

๕. หนังสือหารือของ น.ส.ปราณี ฯ เรื่อง การขายและการยกหุ้นให้กับ ทายาท ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

๖. หนังสือกรมสรรพากร ที่ กค ๐๘๑๑/๓๑๓๘ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๕ เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การขายหุ้นให้กับทายาท ซึ่งตอบข้อหารือตาม ข้อ ๕

๗. หนังสือหารือของ น.ส.ปราณี ฯ เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จากการโอนขายหุ้นในราคาทุนและยกให้บุตรเนื่องในวันครบรอบวันเกิดและบรรลุนิติ ภาวะ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๕

๘. หนังสือกรมสรรพากร ที่ กค ๐๘๑๑/๕๙๔๙ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๕ เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีโอนหุ้นในราคาทุนและการให้เงินกับบุตร เนื่องในวันครบรอบวันเกิด ซึ่งตอบข้อหารือตามข้อ ๗

/ ทั้งนี้

คำวินิจฉัย ที่ ศค ๒ /๒๕๕๐

ทั้งนี้ กรมสรรพากรได้ชี้แจงว่าเนื่องจากเอกสารดังกล่าวมีข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นถึงสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล จึงเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล การเปิดเผยโดยปราศจากความยินยอมของบุคคลผู้เป็นเจ้าของข้อมูลจึงไม่อาจกระทำได้ตามมาตรา ๔ และมาตรา ๒๔ แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๕๐ ประกอบกับการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเป็นการเปิดเผยกิจการของผู้เสียภาษีอากรหรือของผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๐ แห่งประมวลรัษฎากร อันเข้าลักษณะเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย ตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๖) แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๕๐ จึงไม่อาจเปิดเผยเอกสารตามที่ขอได้ และกรมสรรพากรได้แจ้งคำสั่งดังกล่าวให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ส่งเรื่องดังกล่าวให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งต่อไป

การพิจารณาเบื้องต้น

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาเศรษฐกิจและการคลังของประเทศซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า "คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ" ได้พิจารณาอุทธรณ์ซึ่งมีข้อเท็จจริงโดยลำดับดังกล่าวแล้ว เห็นว่ามีปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องพิจารณาในเบื้องต้น ดังนี้

๑. หนังสือลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๐ เป็นการอุทธรณ์โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

กรณีนี้ผู้อุทธรณ์มีคำขอข้อมูลข่าวสารต่อกรมสรรพากรเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ และวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๐ และกรมสรรพากรปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์ โดยอ้างว่าไม่พบข้อมูลตามที่ขอและคำขอไม่ชัดเจน ตามหนังสือที่ กค ๐๗๐๖/๓๕๑๒ และต่อมาได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๗๐๖/๕๑๕๓ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์โดยให้เหตุผลว่าเป็นข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา ๔ และมาตรา ๒๔ แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๕๐ และเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๖) แห่ง พ.ร.บ.เดียวกัน จึงมีปัญหาคอขวดข้อกฎหมายเบื้องต้นที่จะต้องวินิจฉัยว่า หนังสือลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๐ เป็นการอุทธรณ์โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เพราะ

/ หนังสือ

คำวินิจฉัย ที่ ศค ๒ /๒๕๕๐

หนังสือลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๐ ทำถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการก่อนที่ กรมสรรพากรจะมีคำสั่งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ทำให้เกิดสิทธิอุทธรณ์

คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ เห็นว่า หนังสือลงวันที่ดังกล่าวเป็นอุทธรณ์ โดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว เนื่องจากกรมสรรพากรเคยตอบผู้อุทธรณ์ว่าไม่พบข้อมูล ตามที่ขอ และผู้อุทธรณ์ได้มีหนังสือโต้แย้งลงวันที่ดังกล่าว พร้อมทั้งอุทธรณ์โดยมีเงื่อนไข ไว้ล่วงหน้าในหนังสือลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๐ ว่าหากกรมสรรพากรปฏิเสธขอให้หนังสือ ฉบับดังกล่าวเป็นการอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการ ฯ การอุทธรณ์โดยมีเงื่อนไขไว้ ล่วงหน้าดังกล่าวไม่ได้ทำให้ผู้อุทธรณ์หรือกรมสรรพากรเสื่อมเสียสิทธิแต่ประการใด มี แต่จะเป็นประโยชน์เพราะจะทำให้ระยะเวลาในการพิจารณากระทำได้รวดเร็วขึ้น อีกทั้ง ข้อเท็จจริงดังกล่าวมีองค์ประกอบตามกฎหมายที่ครบถ้วนในการอุทธรณ์แล้ว จึงรับ อุทธรณ์ไว้เพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามนัยมาตรา ๓๗ แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

๒. จำนวนข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์มีคำขอ

คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ พิจารณาอุทธรณ์ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๐ และหนังสือกรมสรรพากร ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๗๐๖/๕๑๕๓ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เห็นว่ายังมีความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับจำนวนเอกสารที่ผู้อุทธรณ์มีคำขอ เนื่องจากผู้อุทธรณ์ ได้ระบุว่ามีการถามและตอบข้อหารือจำนวน ๓ ครั้ง ซึ่งหมายความว่ามีการถามและ ตอบข้อหารือจำนวน ๖ ฉบับ แต่ข้อเท็จจริงตามหนังสือของกรมสรรพากรแจ้งว่ามีเอกสาร เกี่ยวกับการถามและตอบข้อหารือจำนวน ๘ ฉบับ คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ จึงมีหนังสือ ถึงผู้อุทธรณ์เพื่อขอทราบจำนวนเอกสารที่มีคำขอ ซึ่งผู้อุทธรณ์มีหนังสือถึงคณะกรรมการ วินิจฉัย ฯ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐ แจ้งว่า ข้อมูลข่าวสารที่ประสงค์ คือ หนังสือ ถามและตอบข้อหารือระหว่าง น.ส.ปราณี [REDACTED] กับกรมสรรพากร ระหว่างปี ๒๕๔๓ - ๒๕๔๖ ทุกฉบับ

อุทธรณ์เรื่องนี้จึงมีข้อเท็จจริงที่รับฟังเป็นที่ยุติได้ว่า ข้อมูลข่าวสารที่ คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ จะต้องพิจารณาว่าสามารถเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ได้หรือไม่ ประกอบด้วยหนังสือถามและตอบข้อหารือเกี่ยวกับการซื้อขายหุ้นระหว่าง น.ส.ปราณี [REDACTED] กับกรมสรรพากรในระหว่างปี ๒๕๔๓ - ๒๕๔๖ จำนวน ๘ ฉบับ ซึ่ง

คำวินิจฉัย ที่ ศค ๒ / ๒๕๕๐

กรมสรรพากรได้จัดส่งสำเนาหนังสือทั้ง ๔ ฉบับให้แก่คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ แล้ว ตามหนังสือ ลับ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๗๐๖/๖๔๙๑ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐

ในการพิจารณา คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ เห็นสมควรรับฟังข้อมูลและข้อเท็จจริงจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา จึงมีมติให้เชิญผู้อุทธรณ์และผู้แทนกรมสรรพากรมาให้อรรถาธิบายและชี้แจงข้อเท็จจริง

การชี้แจงของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ผู้อุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์ชี้แจงโดยหนังสือลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ว่า ข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ขอนำจะเปิดเผยได้ ด้วยเหตุผลต่อไปนี้

๑. หนังสือหารือและตอบข้อหารือเกี่ยวกับภาษีนั้น โดยปกติกรมสรรพากรได้เผยแพร่ทางเว็บไซต์อยู่แล้ว เพื่อให้ผู้เสียภาษีใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

๒. เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่ประชาชนสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

๓. การที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ฯ และครอบครัวใช้หนังสือตอบข้อหารือดังกล่าวเพื่อหลีกเลี่ยงไม่เสียภาษีส่วนต่างราคาหุ้น ทำให้เกิดข้อสงสัยในการใช้ดุลพินิจของผู้บริหารกรมสรรพากรว่า การตอบข้อหารือดังกล่าวเป็นไปโดยสุจริตหรือไม่

๔. ในหนังสือของ น.ส.ปราณี ไม่ได้ระบุชื่อหุ้นหรือบริษัทที่จะโอนหุ้น แต่เป็นการสอบถามกฎเกณฑ์ทั่วไป ซึ่งไม่เป็นการรุกร้าเกี่ยวกับธุรกิจหรือข้อมูลส่วนบุคคลแต่ประการใด

๕. คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ เคยวินิจฉัยเรื่องในทำนองเดียวกันมาแล้ว และเคยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

ผู้แทนกรมสรรพากร

ผู้แทนกรมสรรพากร (นางสาวชลีวรรณ XXXXXXXXXX) ชี้แจงด้วยวาจาในวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ สรุปว่า กรมสรรพากรเห็นว่าข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นการถามและตอบข้อหารือเกี่ยวกับเกณฑ์การชำระภาษีในการซื้อขายหุ้นอันเป็นการประกอบกิจการของผู้เสียภาษี จึงเป็นข้อมูลส่วนบุคคล การเปิดเผยโดยปราศจากความยินยอมของผู้เป็นเจ้าของข้อมูลจึงไม่อาจกระทำได้ตามมาตรา ๔ และมาตรา ๒๔ แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ประกอบกับมาตรา ๑๐ แห่งประมวล

/ รัชฎากร

คำวินิจฉัย ที่ ศค ๗ /๒๕๕๐

รัฐการบัญญัติห้ามมิให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกิจการของผู้เสียภาษีอากรหรือของผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีโทษตามกฎหมาย จึงเข้าลักษณะเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๖) แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวแก่ผู้อุทธรณ์

ข้อเท็จจริง

คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ ได้พิจารณาข้อเท็จจริงซึ่งประกอบด้วยหนังสืออุทธรณ์ คำชี้แจงเป็นหนังสือของผู้อุทธรณ์ คำชี้แจงเป็นหนังสือและด้วยวาจาของกรมสรรพากร ถึงเหตุผลในการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ประกอบกับข้อมูลข่าวสารที่กรมสรรพากรจัดส่งมาแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงดังนี้

๑. ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ ถึงกรมสรรพากร ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือถามและตอบข้อหารือระหว่าง น.ส.ปราณี [REDACTED] กับกรมสรรพากร กรณีการซื้อขายหุ้นบริษัทชินคอร์ป ฯ ของครอบครัวชินวัตร- ดามาพงศ์ ปี ๒๕๔๓ - ๒๕๔๖

๒. กรมสรรพากรมีหนังสือ ที่ กค ๐๗๐๖/๓๕๑๒ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๐ แจ้งผู้อุทธรณ์ว่า จากการตรวจสอบเอกสารในเบื้องต้น ไม่พบหนังสือถามและตอบข้อหารือที่ผู้อุทธรณ์ขอตามข้อ ๑ แต่อย่างใด กรมสรรพากรจึงไม่อาจพิจารณาเปิดเผยข้อมูลให้ตามที่ขอได้

๓. ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๐ ถึงประธานกรรมการ ข้อมูลข่าวสารของราชการโต้แย้งคำชี้แจงของกรมสรรพากรตามข้อ ๒ พร้อมเหตุผล และเห็นว่ากรมสรรพากรจงใจแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จต่อผู้อุทธรณ์และคณะกรรมการ ฯ ผู้อุทธรณ์ขอให้คณะกรรมการ ฯ ดำเนินการให้กรมสรรพากรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว หากกรมสรรพากรปฏิเสธก็ขออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ ฯ ด้วย

๔. คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการ กรณีร้องเรียนให้คณะกรรมการ ข้อมูลข่าวสารของราชการใช้อำนาจตามมาตรา ๓๓ แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ มีหนังสือที่ นร ๐๑๐๘/๑๒๓๑ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๐ ขอให้กรมสรรพากรพิจารณาดำเนินการตรวจสอบเอกสารที่ผู้อุทธรณ์ขอมาว่าสามารถเปิดเผยได้หรือไม่ ถ้าสามารถเปิดเผยได้ก็ให้ดำเนินการเปิดเผยแก่ผู้อุทธรณ์โดยเร็ว แต่หากไม่สามารถเปิดเผยได้ก็ให้แจ้งผู้อุทธรณ์ทราบ พร้อมทั้งเหตุผล

คำวินิจฉัย ที่ ศค ๒ / ๒๕๕๐

๕. กรมสรรพากรมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๗๐๖/๕๑๕๓ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ถึงผู้อุทธรณ์ แจ้งว่า กรมสรรพากรเข้าใจว่า ข้อมูลข่าวสารที่ผู้อุทธรณ์ ประสงค์จะให้กรมสรรพากรเปิดเผย ประกอบด้วยเอกสารหนังสือหารือของ น.ส.ปราณี [REDACTED] และหนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากรระหว่างปี ๒๕๔๓ - ๒๕๔๖ จำนวน ๘ ฉบับ แต่ไม่อาจเปิดเผยได้ เนื่องจากเอกสารดังกล่าวมีข้อเท็จจริงที่แสดงให้เห็นถึงสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล จึงเป็นข้อมูลส่วนบุคคล การเปิดเผยโดยปราศจากความยินยอมของบุคคลผู้เป็นเจ้าของข้อมูล จึงไม่อาจกระทำได้ตามมาตรา ๔ และมาตรา ๒๔ แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ประกอบกับการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเป็นการเปิดเผยกิจการของผู้เสียภาษีอากรหรือของผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๐ แห่งประมวลรัษฎากร และเข้าลักษณะเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย ตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๖) แห่ง พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

๖. ผู้อุทธรณ์ชี้แจงเป็นหนังสือลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ สรุปรายละเอียดของการชี้แจงตามเหตุผลซึ่งระบุไว้ข้างต้นหัวข้อการชี้แจงของผู้อุทธรณ์

๗. ผู้แทนกรมสรรพากรชี้แจงด้วยวาจาในวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ สรุปรายละเอียดของการชี้แจงตามเหตุผลซึ่งระบุไว้ข้างต้นหัวข้อการชี้แจงของผู้แทนกรมสรรพากร

การพิจารณา

คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ ได้พิจารณาข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์แล้วเห็นว่า สามารถแบ่งกลุ่มข้อมูลข่าวสารได้ ๔ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ หนังสือหารือของ น.ส.ปราณี [REDACTED] เรื่อง หารือภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการขายหุ้น แบ่งหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๔ และหนังสือกรมสรรพากร ที่ กค ๐๘๑๑/๔๔๖๕ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีการขายหุ้นและการแบ่งหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งตอบข้อหารือดังกล่าว

กลุ่มที่ ๒ หนังสือหารือของ น.ส.ปราณี ฯ เรื่อง การใช้ตัวแทนทำการแทนซื้อและขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์และการภาษี ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๔ และหนังสือ

/ กรม

คำวินิจฉัย ที่ ศค \๙ /๒๕๕๐

กรมสรรพากร ที่ กค ๐๘๑๑/๔๕๗๖ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีการตั้งตัวแทนซื้อและขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งตอบข้อหารือดังกล่าว

กลุ่มที่ ๓ หนังสือหารือของ น.ส.ปราณี ฯ เรื่อง การขายและการยกหุ้นให้กับทายาท ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ และหนังสือกรมสรรพากร ที่ กค ๐๘๑๑/๓๑๓๘ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๕ เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การขายหุ้นให้กับทายาท ซึ่งตอบข้อหารือดังกล่าว

กลุ่มที่ ๔ หนังสือหารือของ น.ส.ปราณี ฯ เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จากการโอนขายหุ้นในราคาทุนและยกให้บุตรเนื่องในวันครบรอบวันเกิดและบรรลุนิติภาวะ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๕ และหนังสือกรมสรรพากร ที่ กค ๐๘๑๑/๕๔๔๙ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๕ เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีโอนหุ้นในราคาทุนและการให้เงินกับบุตรเนื่องในวันครบรอบวันเกิด ซึ่งตอบข้อหารือดังกล่าว

เมื่อได้แบ่งกลุ่มเอกสารดังกล่าวแล้ว คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ ได้ตั้งประเด็นในการพิจารณาเป็น ๓ ประเด็น คือ

๑. ข้อมูลข่าวสารตามคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยหรือไม่

๒. ข้อมูลข่าวสารตามคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่การเปิดเผยต้องได้รับความยินยอมจากผู้เป็นเจ้าของข้อมูลก่อนหรือไม่ และ

๓. ข้อมูลข่าวสารตามคำขอสมควรเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้หรือไม่

การวินิจฉัย

คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ มีคำวินิจฉัยตามประเด็นข้างต้น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ข้อมูลข่าวสารตามคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยหรือไม่ เห็นว่า ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๐ แห่งประมวลรัษฎากรที่บัญญัติว่า "เจ้าพนักงานผู้ใดโดยหน้าที่ราชการรู้เรื่องกิจการของผู้เสียภาษีหรือของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องห้ามมิให้นำออกแจ้งแก่ผู้ใดหรือยังให้ทราบกันไปโดยวิธีใด เว้นแต่จะมีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย" นั้น

คำวินิจฉัย ที่ ศค ๒ /๒๕๕๐

ข้อเท็จจริงตามอุทธรณ์ ข้อความในหนังสือที่ น.ส. ปราณี [REDACTED] หรือไปยังกรมสรรพากร ตามเอกสารในกลุ่มที่ ๑ กลุ่มที่ ๓ และกลุ่มที่ ๔ เป็นการหารือ โดยการตั้งกรณีตัวอย่างแล้วขอให้กรมสรรพากรเป็นผู้ตอบ หนังสือหารือและหนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากรไม่ได้มีการระบุชื่อของบริษัทที่มีการซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ชื่อของบุคคลที่เป็นตัวแทนการซื้อขายหุ้นหรือชื่อของบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือทายาทแต่อย่างใด เปรียบได้กับการสมมุติเหตุการณ์ซึ่งไม่มีตัวบุคคลอยู่จริง หรือหากมีตัวบุคคลอยู่จริงหนังสือหารือดังกล่าวก็ไม่ได้มีการระบุถึงชื่อของบุคคลผู้เป็นเจ้าของเรื่องที่ได้มีการหารือกันนั้นแต่อย่างใด

คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามเอกสารในกลุ่มที่ ๑ กลุ่มที่ ๓ และกลุ่มที่ ๔ ไม่น่าจะทำให้ผู้รับข้อมูลข่าวสารล่วงรู้ได้ถึงลักษณะการดำเนินกิจการหรือจำนวนเงินภาษีที่บริษัทใดหรือบุคคลใดต้องชำระ ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไม่มีลักษณะเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

ส่วนเอกสารในกลุ่มที่ ๒ หนังสือของผู้หารือระบุว่าทำการในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากภริยาอดีตนายกรัฐมนตรีและมีการกล่าวถึงชื่อของบุคคลอื่นจำนวน ๕ คน รวมอยู่ด้วย และหนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากรก็ได้มีการระบุชื่อของผู้มอบอำนาจ และบุคคลดังกล่าวเช่นเดียวกัน คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า การหารือเป็นการสมมุติเหตุการณ์ทำนองเดียวกับหนังสือหารือตามเอกสารในกลุ่มที่ ๑ กลุ่มที่ ๓ และกลุ่มที่ ๔ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับข้อหารือซึ่งเป็นการสมมุติเหตุการณ์ ไม่น่าจะทำให้ผู้รับข้อมูลข่าวสารล่วงรู้ได้ถึงลักษณะการดำเนินกิจการหรือจำนวนเงินภาษีที่บริษัทใดหรือบุคคลใดต้องชำระ ข้อมูลข่าวสารตามคำขอในกลุ่มที่ ๒ ไม่มีลักษณะเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ เช่นเดียวกับความเห็นข้างต้น

ประเด็นที่ ๒ ข้อมูลข่าวสารตามคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่การเปิดเผยต้องได้รับความยินยอมจากผู้เป็นเจ้าของข้อมูลก่อนหรือไม่ เห็นว่า ตามมาตรา ๔

คำวินิจฉัย ที่ ศค\๗ /๒๕๕๐

แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ คำว่า “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะทางการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมายรหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้那人ได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึง ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

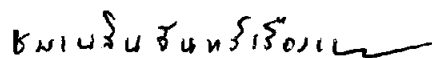
คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ ได้พิจารณาหนังสือหารือและหนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากรตามเอกสารทั้ง ๔ กลุ่มแล้วเห็นว่า นอกจากที่อยู่ของผู้หารือแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีข้อความส่วนใดที่เข้าลักษณะเป็น “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการหารือดังกล่าวจึงไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้เป็นเจ้าของข้อมูล ก่อนตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อนึ่ง หากกรมสรรพากรเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลของผู้หารือโดยไม่สมควร ก็อาจลบข้อความในส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่อยู่นั้นได้

ประเด็นที่ ๓ ข้อมูลข่าวสารตามคำขอสมควรเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ทราบได้หรือไม่ เห็นว่า แม้บุคคลจะมีปัญหาในทางกฎหมายและได้หารือข้อปัญหานั้นต่อบุคคลอื่นจะพิจารณาได้ว่าเป็นเรื่องส่วนบุคคลที่โดยทั่วไปย่อมไม่ประสงค์จะเปิดเผยต่อบุคคลอื่นก็ตาม แต่ในกรณีนี้บุคคลดังกล่าวได้หารือต่อกรมสรรพากรซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ และการพิจารณาข้อหารือเกี่ยวกับภาษีของบุคคลหรือนิติบุคคลเป็นการดำเนินงานในราชการ ตามปกติของกรมสรรพากร การหารือปัญหาทางกฎหมายในกรณีนี้ได้ดำเนินการเสร็จสิ้น โดยกรมสรรพากรมีหนังสือตอบคำถามแก่ผู้หารือแล้ว หนังสือหารือและตอบข้อหารือดังกล่าวจึงเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการ เมื่อประกอบกับข้อเท็จจริงที่ว่ากรมสรรพากรได้มีการเผยแพร่ข้อหารือทางกฎหมายเกี่ยวกับภาษีทางเว็บไซต์ของกรมสรรพากรอยู่แล้ว การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวน่าจะเกิดประโยชน์ต่อสาธารณชนโดยทั่วไป อีกทั้งยังจะเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินงานเกี่ยวกับภาษีของกรมสรรพากร ให้ประชาชนที่อาจมีกรณีปัญหาเกี่ยวกับภาระภาษีในทำนองเดียวกันได้มีโอกาสรับรู้ถึงเกณฑ์ในการเสียภาษี ให้แก่รัฐ

คำวินิจฉัย ที่ ศค \๗ /๒๕๕๐

คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับนายกรัฐมนตรีเป็นบุคคลสาธารณะ การเปิดเผยชื่อผู้หารือซึ่งได้รับว่าทำการในฐานะผู้รับมอบอำนาจจากภริยาอดีตนายกรัฐมนตรี และชื่อภริยาอดีตนายกรัฐมนตรีจะเป็นการแสดงถึงความโปร่งใสในการดำเนินธุรกิจของครอบครัวอดีตนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรให้เปิดเผยได้ สำหรับชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องอีกจำนวน ๕ คน ที่ปรากฏในเอกสารกลุ่มที่ ๒ นั้น เห็นว่า บุคคลดังกล่าวไม่ใช่บุคคลในครอบครัวของอดีตนายกรัฐมนตรี การเปิดเผยอาจเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร เห็นสมควรไม่เปิดเผยรายชื่อบุคคลทั้ง ๕ คนดังกล่าว

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ จึงมีคำวินิจฉัยให้กรมสรรพากรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอแก่ผู้อุทธรณ์ โดยให้ใช้ดุลพินิจลบที่อยู่ของผู้หารือ และให้ลบชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องจำนวน ๕ คน ที่ปรากฏในเอกสารกลุ่มที่ ๒ ออก

ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์พิเศษ ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ นิพนธ์ พัวพงศกร)

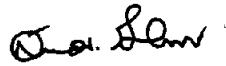
กรรมการ

(นายวีระชัย เตชะวิจิตร)

/ กรรมการ

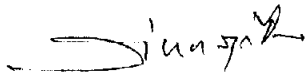
หน้า ๑๓ ใน ๑๓ หน้า

คำวินิจฉัย ที่ ศค ๒ /๒๕๕๐

(รองศาสตราจารย์ สathon รัตนไพจิตร)

กรรมการ

(นางสาวภัทรา สุกุลไทย)

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๐